

melser, der udelukkende gælder for Grønland eller har særlig betydning for Grønland.

Kongelige anordninger, der sætter love i kraft for Grønland, er administrative forskrifter, som i sagens natur »indeholder bestemmelser, der udelukkende vedrører Grønland«. Udstedelse af kongelige anordninger skal derfor efter § 18, stk. 2, afvente selvstyrets udtalelse.

I medfør af forslaget § 18, stk. 3, kan regeringen fastsætte en frist for selvstyrets afgivelse af udtalelser efter stk. 2. Det forudsættes, at fristen fastsættes så lang, som forholdet i det konkrete tilfælde tillader.

8.5. Tvingende omstændigheder

Der er med den foreslåede ordning tale om en væsentlig udvidelse af regeringens forelæggelsespligt. Der kan på den baggrund opstå tvingende omstændigheder, hvor forelæggelse af regeringens lovforslag for Grønlands Selvstyre til udtalelse forinden fremsættelsen for Folketinget, ikke er mulig. I forbindelse med sådanne tvingende omstændigheder bygger lovforslaget på den forudsætning, at der kan undtages fra forelæggelsespligten i § 17, stk. 1. Regeringen kan i sådanne tilfælde fremsætte lovforslaget uden forudgående høring af Grønlands Selvstyre. Lovforslaget fremsendes i sådanne tilfælde snarest muligt til selvstyret, der dermed så vidt muligt får mulighed for at afgive en udtalelse, inden lovforslaget vedtages i Folketinget.

På tilsvarende vis kan det i forbindelse med tvingende omstændigheder være nødvendigt at undtage administrative forskrifter fra forelæggelsespligten i § 18, stk. 1.

For så vidt angår beslutningen om at fravige forelæggelsespligten under tvingende omstændigheder, må regeringen i de situationer, hvor spørgsmålet måtte opstå, vurdere, om fravigelsen er nødvendig. Det forudsættes i den forbindelse, at regeringen i sådanne tilfælde i muligt omfang rådfører sig med selvstyret. Under alle omstændigheder forudsættes det, at en fravigelse fra forelæggelsespligten kun sker i helt særlige tilfælde.

9. Tvistløsning

Den nuværende hjemmestyrelov indeholder i § 18 en bestemmelse om løsning af tvivsspørgsmål mellem den danske regering og det grønlandske hjemmestyre om hjemmestyrets kompetence i forhold til rigsmyndighederne.

Bestemmelsen har aldrig været anvendt. Bestemmelsen foreslås imidlertid medtaget, idet det findes hensigtsmæssigt, at der allerede på forhånd er taget stilling til behandlingen af kompetencetvister, hvis de skulle opstå. Det må forventes ligesom hidtil, at

tvivsspørgsmål kan løses indbyrdes gennem drøftelser mellem rigsmyndighederne og Grønlands Selvstyre, og bestemmelsen tænkes alene anvendt i den ekstraordinære situation, at drøftelser mellem Grønlands Selvstyre og rigsmyndighederne ikke måtte føre til en løsning.

I forhold til den nuværende hjemmestirelovs § 18 foreslås det at præcisere, at både Naalakkersuisut og den danske regering kan indbringe et spørgsmål for tvistbilæggesnævnet, ligesom adgangen til at suspendere den vedtagelse eller beslutning, der indbringes for nævnet, overlades til nævnet.

10. Grønlands selvstændighed

10.1. Adgangen til selvstændighed

Som det fremgår af kommissoriet for selvstyrekommissionen, er der mellem regeringen og Grønlands landsstyre enighed om, at det tilkommer det grønlandske folk at afgøre, hvorvidt Grønland ønsker selvstændighed.

Det fremgår endvidere af selvstyrekommissionens kommissorium, at grønlandsk selvstændighed i givet fald skal gennemføres ved indgåelse af en aftale herom efter reglerne i grundlovens § 19.

Endelig fremgår det af kommissoriet, at kommissionens forslag til en nyordning skal indeholde en bestemmelse om Grønlands adgang til selvstændighed.

Ved bestemmelsen i § 21 foreslås det, at de omtalte principper lovfæstes i en særlig bestemmelse i selvstyreloven.

Bestemmelsen i § 21 afspejler den enighed, der er mellem regeringen og de grønlandske myndigheder om Grønlands adgang til selvstændighed og bekræfter de erklæringer, som regeringen ved flere lejligheder har fremsat herom. Regeringen har således bl.a. ved statsministerens redegørelser i forbindelse med åbningsdebatterne i Folketinget henholdsvis den 1. oktober 2002 og den 7. oktober 2003 tilkendegivet, at det er op til det grønlandske folk selv at beslutte Grønlands fremtid og tilknytningsforhold til Danmark. Bestemmelsen bygger således på regeringens tidligere tilkendegivelser om Grønlands selvstændighed, og det grønlandske folk har ikke med bestemmelsen givet afkald på rettigheder i medfør af folkeretten.

Det fremgår på den baggrund af bestemmelsen i § 21, stk. 1, at beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk.

Det står Grønlands Selvstyre frit for at indlede en forfatningsforberedende proces. Grønland vil således inden for selvstyrelovens ordning kunne foretage ensidige forberedelser hen imod selvstændighed. I Grønlands overvejelser om selvstændighed kan bl.a.